

O Krakowie z parlamentarzystami

2024-02-12

Aż 749 zmian aktów prawnych przedstawił prezydent Jacek Majchrowski wraz ze swoimi współpracownikami na spotkaniu z parlamentarzystami związanymi z Krakowem, które odbyło się 5 lutego w magistracie.

Spotkania z parlamentarzystami reprezentującymi Kraków w Sejmie i Senacie stanowią już samorządową tradycję – dzięki ich wsparciu inicjatywy podejmowane przez miasto mogą być realizowane w sposób najbardziej efektywny i służyć poprawie jakości życia mieszkańców całego regionu w perspektywie wieloletniej.

Na spotkaniu zostały przedstawione sugestie i propozycje konkretnych zmian w ustawach mających bezpośredni wpływ na rozwój krakowskiej aglomeracji. Zmiany są konieczne, by realizacja ustawowych obowiązków mogła przebiegać sprawniej i skuteczniej.

– Zależy nam na odbudowaniu rangi samorządów terytorialnych oraz przywróceniu jak najszerzej możliwości ich działania w oparciu o realne, dobrze znane władzom lokalnym potrzeby i problemy – podkreśla prezydent Jacek Majchrowski. I deklaruje pełną otwartość i gotowość do współpracy na rzecz dalszego wieloaspektowego wzrostu Krakowa.

Podczas spotkania zwrócono uwagę na możliwość wykorzystania środków zagranicznych przez Gminę Miejską Kraków, a także konieczność wprowadzenia zmian prawnych w takich obszarach, jak: gospodarka nieruchomościami, aby samorządy mogły wprowadzać aport, kodeks wyborczy, aby uprościć proces ujmowania wyborców w stałym obwodzie głosowania. Wśród poruszanych tematów znalazły się także: inwestycje w oświacie, opłaty turystyczne, turystyczny najem krótkoterminowy, świadczenie usług przewodnickich w obszarach chronionych, obywatelska inicjatywa uchwałodawcza. Przedstawione zostały także propozycje dotyczące zwiększenia części rozwojowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na rok 2024 oraz zmian prawnych w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Możliwość wykorzystania środków zagranicznych przez Gminę Miejską Kraków

W zakresie Krajowego Planu Odbudowy Kraków postuluje o kontraktowanie projektów proponowanych do współfinansowania w pierwszej połowie 2026 roku, zmianę terminu zakończenia realizacji projektów – do końca 2030 roku oraz zmianę form finansowania z pożyczek na dotacje. Wśród wskazanych zadań do realizacji znalazły się: parki miejskie, program budowy ścieżek rowerowych, inwestycje z zakresu małej retencji, program budowy sygnalizacji świetlnej, doświetleń przejść dla pieszych oraz innych elementów bezpieczeństwa ruchu drogowego, rozbudowa i modernizacja infrastruktury przedszkolnej i szkolnej. Łączna wartość projektów przygotowanych do realizacji wynosi 244 milionów złotych.

Wśród propozycji projektów Gminy Miejskiej Kraków do współfinansowania z KPO z zakresu

transportu szynowego znalazły się: budowa linii tramwajowej od pętli Mały Płaszów do osiedla Złocień, szacunkowy koszt – 350 milionów złotych; przebudowa torowiska wzdłuż ulicy Solidarności wraz z podstacjami trakcyjnymi koszt – 97 milionów złotych; opracowanie dokumentacji projektowej dla linii premetra w Krakowie - koszt – 60 milionów złotych.

Postulowane zmiany ustawy o gospodarce nieruchomościami, aby samorządy mogły wprowadzać aport

Na podstawie obowiązujących zapisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami takie formy gospodarowania, jak np. aport nieruchomości do spółek prawa handlowego, dzierżawa, sprzedaż są niemożliwe, jeżeli z takim gospodarowaniem wiąże się udzielenie pomocy publicznej innej aniżeli pomoc *de minimis*. Władze miasta wskazują na przywrócenie zapisu sprzed nowelizacji ustawy ze wskazaniem, że przepisy dotyczące sprzedaży nieruchomości na rzecz jej użytkownika wieczystego stosuje się na warunkach określonych we właściwych przepisach prawa Unii Europejskiej dotyczących pomocy *de minimis*.

Postulowane zmiany kodeksu wyborczego, aby uprościć proces ujmowania wyborców w stałym obwodzie głosowania

Władze miasta proponują zmianę przepisów kodeksu wyborczego, która zdejmie z gminy – i tak realizowany tylko pozornie – obowiązek weryfikacji, czy osoba mieszka pod adresem podawanym we wniosku, a w konsekwencji także obowiązek wydania decyzji w tej sprawie. Innym postulatem jest odejście od weryfikacji spełniania warunku stałego zamieszkania wyborcy przez prezydenta i zastąpienie go oświadczeniem o stałym adresie zamieszkania, składanym przez wyborcę pod odpowiedzialnością karną.

Inwestycje w oświacie, opłaty turystyczne, turystyczny najem krótkoterminowy, świadczenie usług przewodnickich w obszarach chronionych - to kolejne obszary, w których Kraków widzi potrzebę wprowadzenia zmian legislacyjnych.

Miasto proponuje, aby programy inwestycyjne były adresowane do jednostek samorządu terytorialnego, a nie jak dotychczas wyłącznie do podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych. Obecnie środki, jakie otrzymuje z budżetu państwa Gmina Miejska Kraków na wychowanie przedszkolne, stanowią około 20% całkowitych kosztów (640 mln zł), ponoszonych na realizację tego zadania. Wśród postulowanych zmian znalazły się zmiana algorytmu naliczania subwencji oraz zmiana zasad dotowania niesamorządowej oświaty. Proponuje się tu pilne powołanie przy Ministerstwie Edukacji Narodowej zespołu ds. finansowania zadań oświatowych, w tym zmian w udzielaniu dotacji dla niesamorządowej oświaty.

Opłaty turystyczne

Wprowadzenie opłaty turystycznej oraz turystyczny najem krótkoterminowy – to zmiany legislacyjne, które Kraków chce wprowadzić w obszarze turystyki. Zdaniem władz miasta

pozwole to zwiększyć dochody gminy, które zostaną przeznaczone na realizację potrzeb mieszkańców i odwiedzających oraz poprawić jakość świadczonych usług turystycznych a także przyczynić do poprawy bezpieczeństwa i likwidacji szarej strefy. Miasto chce również podjąć działania zmierzające do wprowadzenia kontroli usług przewodnickich na obszarach o szczególnym znaczeniu kulturowym i historycznym.

Obywatelska inicjatywa uchwałodawcza

Poruszana problematyka związana jest ze zbyt niskim określeniem wymaganej ustawowo minimalnej liczby podpisów pod obywatelską inicjatywą uchwałodawczą. W gminie powyżej 20 000 mieszkańców tylko 300 osób wystarczy do złożenia takiej inicjatywy. Tak niska liczba minimalnej liczby podpisów – zwłaszcza w prawie milionowych metropoliach – powoduje z jednej strony, że zagadnienia drobne mogą być w sposób nieracjonalny przedmiotem działań proceduralnych w sytuacji, kiedy większość gmin posiada dojrzałe już i funkcjonujące z sukcesem narzędzia konsultacji obywatelskich czy budżetów obywatelskich; a z drugiej z kolei, że tematy ważne i skomplikowane nie będą posiadać w ramach niewielkiej grupy inicjatywnej odpowiedniego waloru reprezentatywnego.

Proponuje się zmianę przepisu tak, aby obywatelska inicjatywa uchwałodawcza była adekwatnym narzędziem wpływania mieszkańców na działanie jednostek samorządu terytorialnego, nie była narzędziem nadużywanym zwłaszcza w dobie elektronicznych możliwości zbierania podpisów, a należna ranga inicjatywy społecznej wynikała z istotnej ilości osób ją popierających i istotności poruszanych tematów.

Propozycja dotycząca zwiększenia części rozwojowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na rok 2024

32 ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2024 wprowadza część rozwojową subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w wysokości 3 231 000 tys. zł. Władze miasta uważają, że jest to krok w dobrym kierunku, jednak zaproponowana wysokość części rozwojowej subwencji ogólnej jest stanowczo za małą. Negatywne skutki tzw. Piątki Kaczyńskiego i Polskiego Ładu dla jednostek samorządu terytorialnego wynoszą około 22,5 mld zł. Władze miasta wskazują, że należy dokonać również zmiany sposobu podziału subwencji tak, aby 100% kwoty zostało podzielone proporcjonalnie do udziału należnego podatku dochodowego od osób fizycznych za 2021 r. od podatników zamieszkałych na obszarze gminy, w ogólnej kwocie należnego podatku osób fizycznych za 2021 r. Podział kwoty powinien odzwierciedlać faktyczne ubytki z tytułu podatku PIT.

Mając na uwadze krótki czas, jaki nowy rząd miał na nowelizację projektu ustawy budżetowej, co umożliwiło w zasadzie dokonanie najpotrzebniejszych zmian w budżecie, wydaje się konieczne w przyszłości znówelizowanie ustawy budżetowej oraz ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej tak, aby zrekompensować gminom skutki wprowadzonych zmian podatkowych.

Propozycje zmian prawnych w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków

Miasto zwraca uwagę na potrzebę regulacji w ustawie o drogach publicznych oraz ustawie o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych. Rozwiązanie umożliwi kompleksową realizację inwestycji w zakresie sieci wodociągowo-kanalizacyjnych w koordynacji z budową układu drogowego realizowanego przez miasta i gminy.

Na spotkaniu zwrócono też uwagę, że Izba Gospodarcza Wodociągi Polskie wraz z przedstawicielami samorządów podjęła inicjatywę wspólnego wystąpienia o podjęcie pilnych działań naprawczych dotyczących sektora wodociągowo-kanalizacyjnego.

Zaproponowano, aby kompetencje zatwierdzania taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzenie ścieków wróciły do organów samorządu terytorialnego, który sprawuje nadzór właścicielski nad spółkami, kontrolując ich politykę inwestycyjną.

Ze względu na dynamikę zmian gospodarczych postulat o skrócenie czasu obowiązywania taryfy z trzech do jednego roku, zapewni przedsiębiorstwom wodociągowo-kanalizacyjnym większą elastyczność w kształtowaniu taryf oraz lepsze dostosowanie do aktualnych warunków otoczenia gospodarczego, a tym samym ograniczenie strat finansowych.

- [Wykaz postulowanych zmian w prawie - rok 2024 \[PDF\]](#)